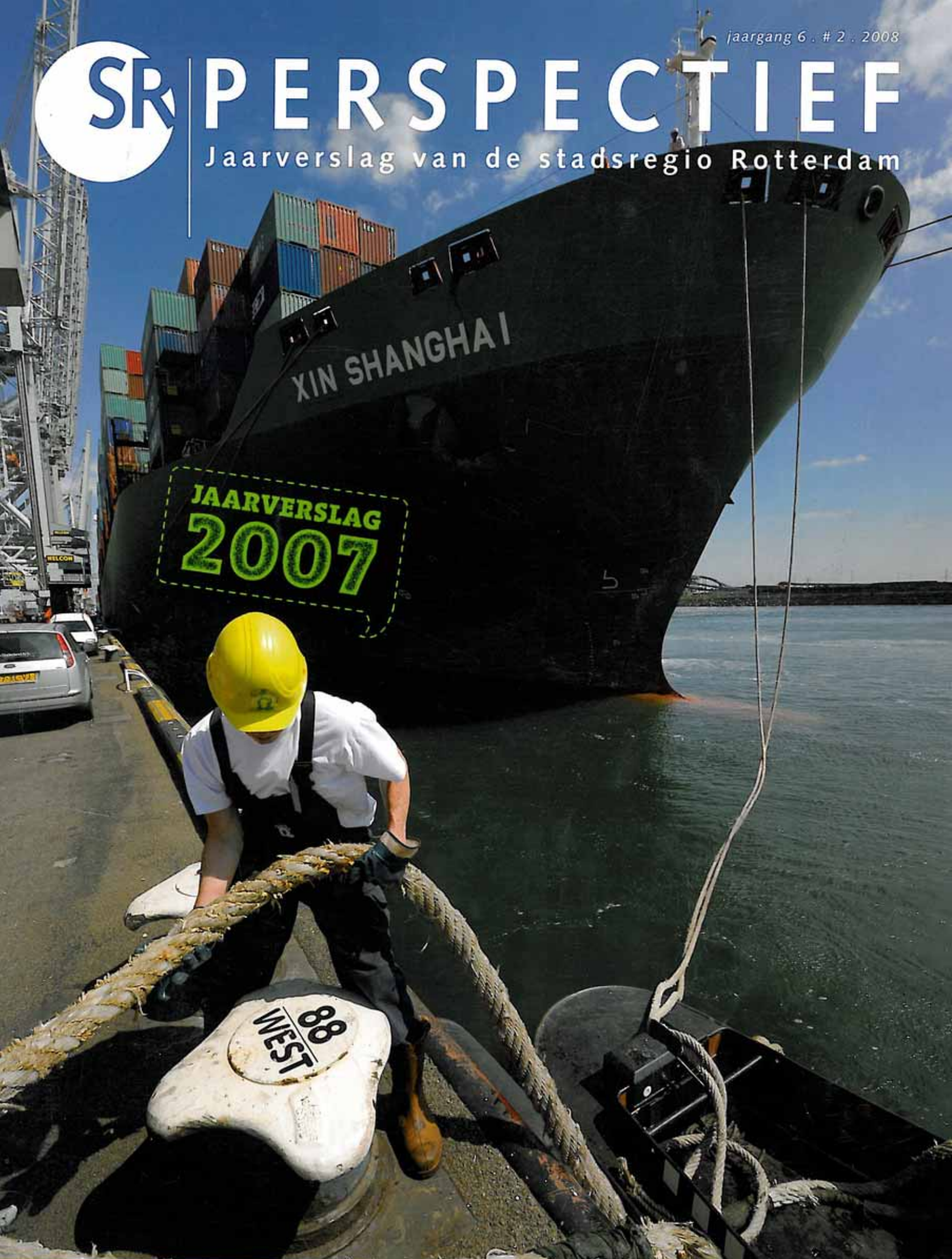

PERSPECTIEF

Jaarverslag van de stadsregio Rotterdam

2010 is een budget van 500 miljoen euro beschikbaar voor de aanleg van 3.400 hectare natuur- en recreatiegebied in de regio, in 2007 is ruim

© Joscha Niemann (l) en Jamie van Lede

© Ecovilla's in aanbouw

'Duurzaam bouwen kan ook mooi zijn'

Jamie van Lede, de architect van vier ecovilla's in Hellevoetsluis: 'Ik zou er zelf best willen wonen, ware het niet dat ik nog bezig ben Rotterdammer te worden. Dat mijn dochttertje geboren Rotterdamse is, maakt het makkelijker. Joscha Niemann, de opdrachtgever: 'De huizen zijn bedoeld voor normale mensen, niet voor milieufanaten en -creeps. Wonen moet natuurlijk zijn.' Ze praten over de vier Natuurlijk Comfort!® villa's, die in Hellevoetsluis worden gebouwd aan een bosrand aan de Noordse Molenweg. 'Wat er eco aan is? Zonnepanelen, een zonneboiler, een warmtepomp en grasdaken met zwaluwnestjes'.

Jamie van Lede: 'Een actieve houding van de bewoners werkt mee aan het succes van dergelijke woningen. Het is niet echt de bedoeling dat je een stortdouche, een turbobad of een sauna aanschaft. Dat vreet alle aardwarmte weg. En het is beter 's nachts het licht, de televisie en de computer uit te doen.'

> Duurzaam en gezond

Jamie van Lede is oprichter van het Rotterdamse architectenbureau Origins, gevestigd in het voormalige postkantoor aan de Delftsestraat in een duurzaam ingericht kantoor, met zelf ontworpen demontabele kastenwanden van verantwoord materiaal. Joscha Niemann is directeur van Projecten

in de Stad, gespecialiseerd in vastgoedontwikkeling. Voor hun concept van Natuurlijk Comfort!® wisten ze de gerenommeerde bouwonderneming Van Omme & De Groot te interesseren. Het aloude Rotterdamse bedrijf is partner geworden. Het label Natuurlijk Comfort!® staat borg voor de ontwikkeling van 'duurzaam en gezond vastgoed' en Van Lede en Niemann wonnen er een prijs mee van het landelijk kenniscentrum voor duurzaam bouwen, SenterNovem. De Helvoetse wethouder Henk Joosten schonk onlangs pannebier bij het bereiken van het hoogste punt van de vier Natuurlijk Comfort!® villa's aan de rand van het Kooisteebos.

Dit eerste project laat volgens Jamie van Lede zien dat duurzaam bouwen (dubo) ook mooi kan zijn. De match tussen architectuur en duurzaam bouwen

heeft nogal lang op zich laten wachten. 'Terwijl het toch inspirerend en eigenlijk vanzelfsprekend is', vindt Van Lede.

> Voorbeeldproject

Waarom dan slechts vier Natuurlijk Comfort!® villa's? Wethouder Joosten: 'Dit moet dermate experimenteel zijn, dat het een voorbeeld is dat verder reikt dan Hellevoetsluis. Dat het ook kennis oplevert voor andere gemeenten. En uiteraard vonden we dat die manier van bouwen zich moest lenen voor brede toepassing in Hellevoetsluis zelf. Een evaluatie na de oplevering deze zomer zal ongetwijfeld leiden tot vervolprojecten.'

Tot voor kort deed Hellevoetsluis mondjesmaat aan dubo. Het beperkte zich in feite tot het Grootte Dok West in de historische vesting. Maar milieu moet

een van de pijlers van het bouwen worden, staat in de nota 'Duurzaam bouwen in Hellevoetsluis in de 21ste eeuw'. Hellevoetsluis heeft de ambitie de duurzaamste gemeente van Nederland te worden. De vier Natuurlijk Comfort!® villa's aan de Noordse Molenweg zijn het eerste voorbeeldproject. Voor deze koopwoningen (rond de 598.000 euro) hanteerde Hellevoetsluis de DCBA-methode, ook wel bekend als de vier-varianten-methode, waarbij energiebesparing en beperking van milieuschade hand in hand gaan om tot extreme energiezuinigheid te komen.

> Markt moet meedoen

Jamie van Lede: 'We hadden zelfs nog verder kunnen gaan. De riolering kan ervan af. Met bacteriën en compostvorming lukt het ook. Maar in Nederland is dat bij wet niet mogelijk. Andere ideeën zijn ander-